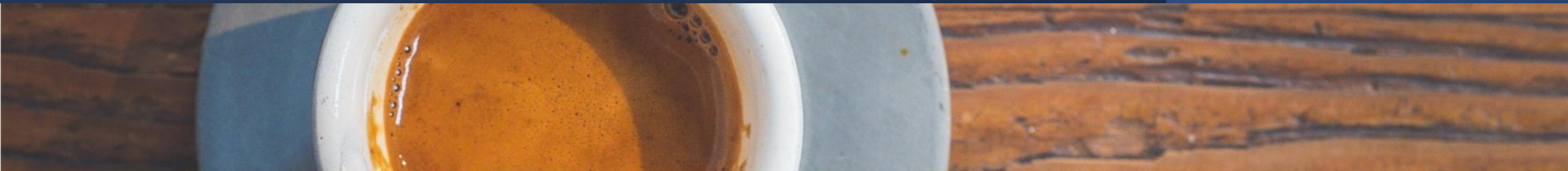

Välkommen till Afa Försäkrings webbinarium 16 februari

Tidiga insatser med rehabiliteringsstöd gör skillnad

Afa Försäkring

- Administrerar kollektivavtalad försäkring
- Ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK och våra största uppdragsgivare är kommuner och regioner
- Förebygger för ett friskt och tryggt arbetsliv, 350 miljoner kronor per år

Statistik

Skadedatabas med 15 miljoner försäkringsärenden

Forskning och utveckling

150 miljoner kronor per år inom arbetsmiljö och hälsa

Ekonomiskt stöd

- Rehabilitering
- Arbetsmiljöutbildning

Systemstöd

IA – stöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Prevent och Suntarbetsliv

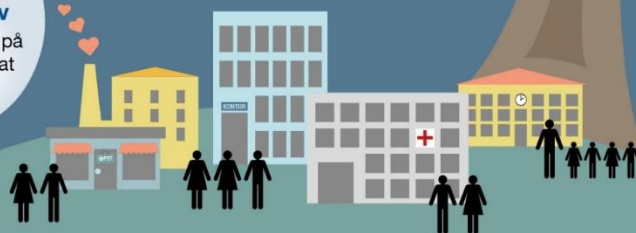
Verktyg baserat på forskningsresultat

Fler förebyggande insatser

- Gilla jobbet
- Säkerhetspark
- Fallkompetens

Bidrar till

- Kunskap och praktisk nytta för Sveriges arbetsplatser
- Främjande av friskfaktorer
- Minskad ohälsa och arbetsskador

Rehabiliteringsstödet

– arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder

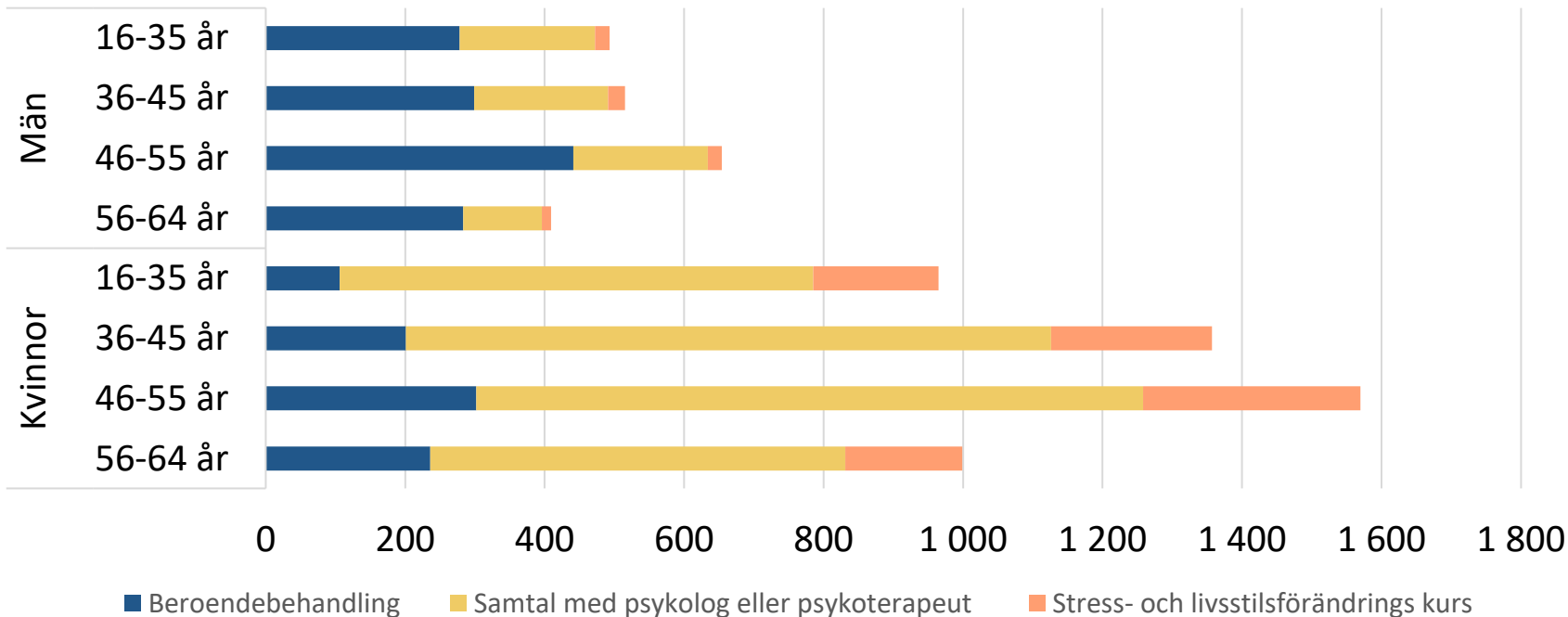
2015–2020

Emil Askestad – analytiker, Afa Försäkring

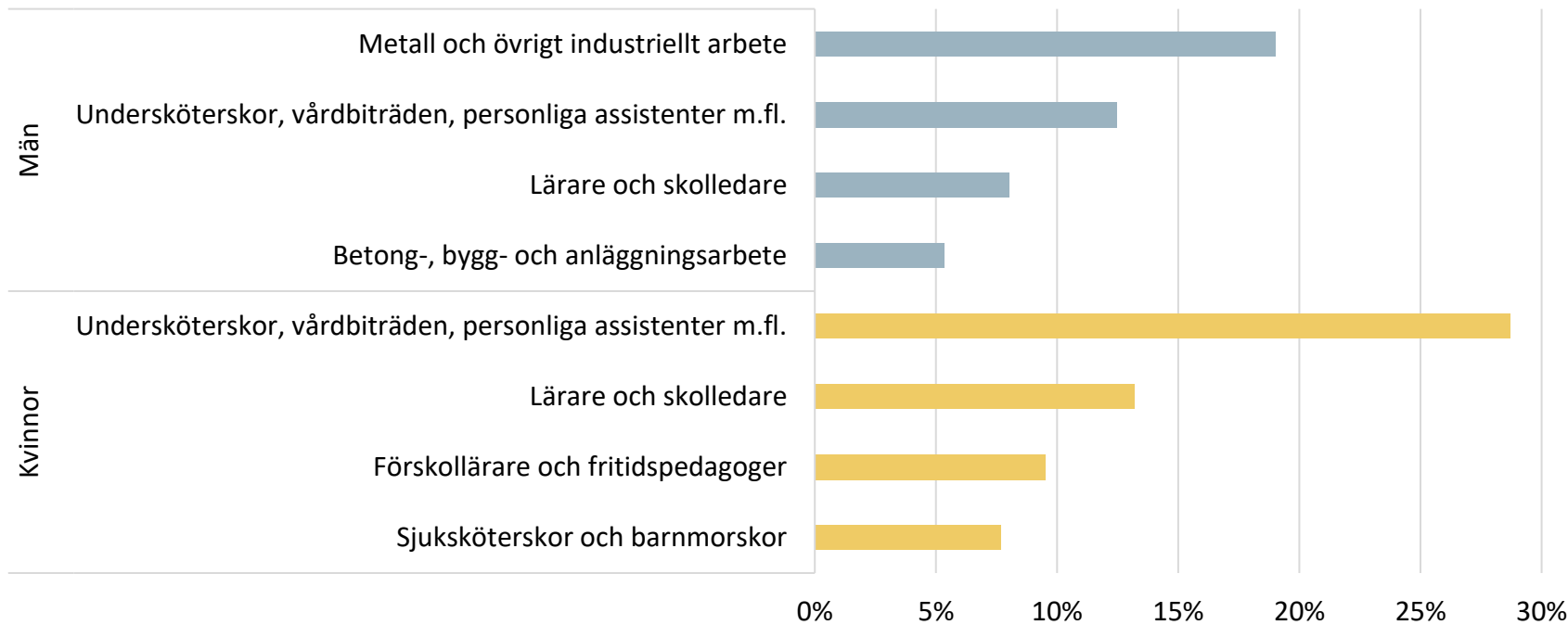
Bakgrund

- Rehabilitering AGS-fonden / AGS-KL rehabilitering
- Godkända rehabiliteringsåtgärder
 - Beroendebehandling
 - Psykolog eller psykoterapeut
 - Stress- och livsstilsförändringskurser
 - Omskolning
- För perioden 2015-2020 totalt 7 037 rehabiliteringsärenden

Antalet rehabiliteringsåtgärder efter ålder och kön 2015-2020

Andel rehabiliteringsärenden fördelade på yrkesgrupp och kön 2015–2020

Typfall

50-årsåldern och arbetar inom yrkesgruppen undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl. Hon har beviljats rehabiliteringsåtgärden samtal med psykolog eller psykoterapeut

Långvarig sjukskrivning kostar KR-sektorn 130 382 kr.

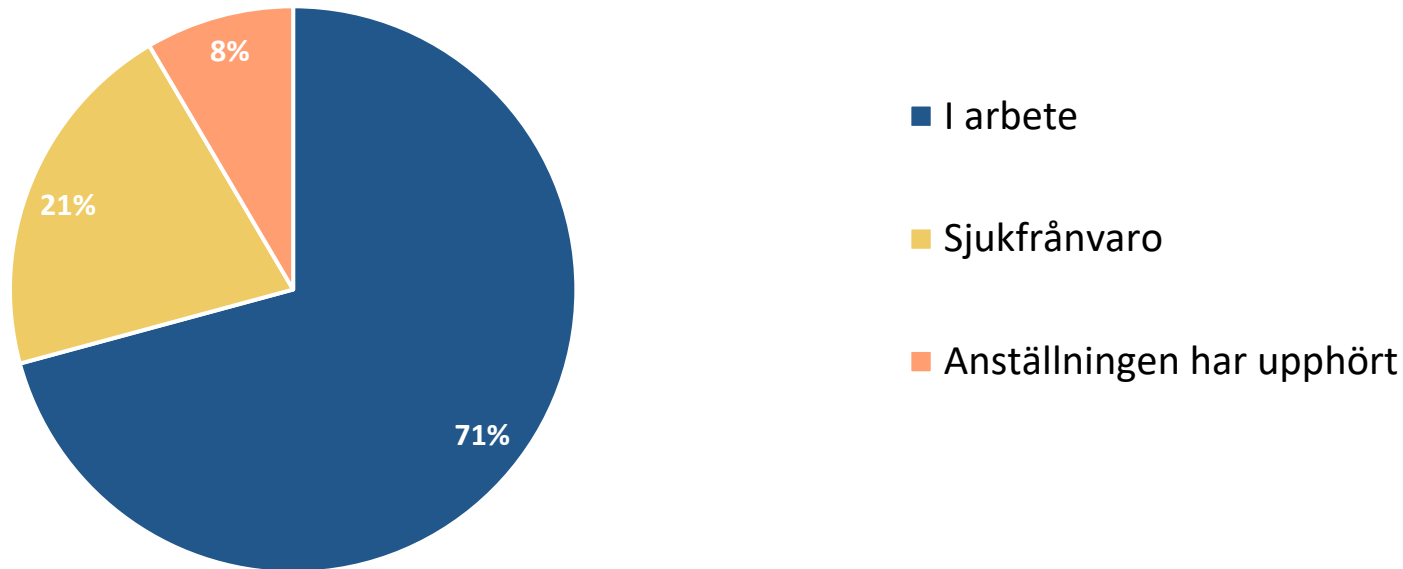

50-årsåldern och arbetar inom yrkesgruppen metall och övrigt industriellt arbete. Han har beviljats rehabiliteringsåtgärden beroendebehandling.

Långvarig sjukskrivning kostar privata-sektorn 125 424.

Uppföljningsanalys av rehabiliteringsåtgärder. Kvinnor och män, 2015-2020

**Glöm inte att ladda ned rapporten samt
prenumerera på framtida statistikrapporter**

**Ladda ner och
prenumerera på våra
statistikrapporter här:**

**[afaforsakring.se/
statistikrapporter](https://afaforsakring.se/statistikrapporter)**

Tidiga åtgärder vid ohälsa på arbetsplatsen – exempel från forskning och riktlinjer för vanlig psykisk ohälsa

Gunnar Bergström,
Professor, Högskolan i Gävle
Docent, Karolinska Institutet

Enkelt att ansöka!

Rehabiliteringsstödet

– ett ekonomiskt stöd som främjar friska arbetsplatser

RIKTLINJER VID Psykisk ohälsa på arbetsplatsen

RIKTLINJE 1

Förebygg och hantera psykisk ohälsa

Att arbeta systematiskt för att främja psykisk hälsa och hantera psykisk ohälsa när den uppstår är både nödvändigt och lönsamt. Psykisk ohälsa är idag den vanligaste orsaken till sjukfrånvaro men långt ifrån alla som drabbas blir sjukskrivna. Oavsett medför psykisk ohälsa personligt lidande för medarbetaren och det påverkar också verksamheten negativt i form av produktionsbortfall.

Förebyggande arbete, snabba insatser vid tecken på psykisk ohälsa och aktivt rehabiliteringsarbete

Att jobba förebyggande är att skapa sin föreningsmångfald för en stark organisation med en kultur där chefer och medarbetare ansvarar för god psykisk och fysisk hälsa. Här får du som arbetsgivare och chef kortfattad vägledning för hur du arbetar för en förebyggande psykisk ohälsa och skapa arbetsförhållanden där medarbetare mår bra på jobbet, hur du ska agera när en medarbetare visar tecken på psykisk ohälsa och vad du gör om det går så långt att någon medarbetare blir sjukskriven på grund av förhållanden på jobbet.

Ditt ansvar som arbetsgivare

Arbetsgivaren har en lagstadgad skyldighet att kartlägga och åtgärda risker i arbetsmiljön. Detta ska ske inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet och beskrivs i arbetsmiljöövervakningsförfarandet AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete samt i AFS 2013:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö.

Förebygg psykisk ohälsa på arbetsplatsen

Att jobba förebyggande är att skapa sin föreningsmångfald för en stark organisation med en kultur där chefer och medarbetare ansvarar för god psykisk och fysisk hälsa främjar.

- Stärka eller att utveckla förhållanden som främjar psykisk hälsa (se faktorer).
- Skapa tydliga riktlinjer/policy för hur man förebygger och hanterar psykisk ohälsa och se till att dessa är välsädda på både chefer och medarbetare.
- Uthålla chefer på sin arbetsområden med arbetsförhållanden och psykisk ohälsa.
- Satsa på det förebyggande arbetet genom att kontinuerligt kartlägga stress/psykisk ohälsa och identifiera risker inom de specifika för verksamheten. Se till att den psykosociala arbetsmiljön är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Kartläggningen ska ske till följd av insatser kartlägga till de identifierade riskerna. Sätt budget och tidplan och se till att medarbetarna deltar i utformningen av åtgärdsplanerna.
- Följ upp åtgärdsplanerna och dess effekter kontinuerligt.
- Säkerställ tillgång till stöd och hjälp för chefer och medarbetare. Upphålla en föreningskultur, eller annan aktivitet med liknande riktning och säkerställ att dessa arbetar enligt evidensbaserade metoder beskrivna i "Riktlinjer för psykisk ohälsa på arbetsplatsen".

Faktorer som främjar psykisk hälsa:

- Upplevelse av att ha kontroll över sitt arbete. Kontroll i arbetet skapar mot stress när individen upplever höga krav.
- Rimlig arbetsbelastning.
- Balans mellan arbetsintensitet och beaktning.
- Möjlighet till inflytande och kompetensutveckling.
- Tydliga mål för organisationen/verksamheten som medarbetarna förstår.
- Möjlighet till utveckling i arbetet.
- Anställningstrygghet.
- Upplevelse över att vara tillfreds med sitt arbete.
- Gutt socialt klimat utan kränkande särbehandling eller mobbing.
- Den fysiska arbetsmiljön.

De flesta med psykisk ohälsa jobbar

- Omfattande sjuknärvaro

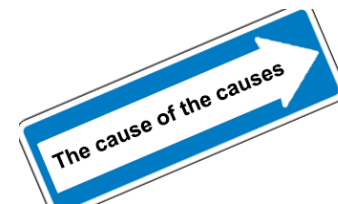
Förebyggande

- Organisation/strukturell nivå
- Arbetsgrupp
- Individ

Ledningsgruppsnivå/organisation

Psykosocialt säkerhetsklimat

- Psykosocialt säkerhetsklimat – Organisationens riktlinjer, rutiner och praxis för att skydda medarbetarnas psykosociala hälsa och säkerhet.
- Strategiska beslut och prioriteringar av den högre ledningen kring bl.a. stressförebyggande arbete och psykosociala arbetsmiljörisker
- Det psykosociala säkerhetsklimatet antas föregå de krav och resurser (förutsättningar) som finns i en organisation.
- Forskning pågår i Sverige (se länk)

Psykosociala faktorer och hälsa (exempel)

Faktor	Psyisk ohälsa (utmattning*/depression)
Spänt arbete (höga krav/låg kontroll)	Risk
Pressande arbete	Risk
Lågt socialt stöd	Risk
Bra inflytande	Skyddande
Rättvist behandlad	Skyddande
Obalans ansträngning-belöning	Risk

*Utmattningssyndrom

<https://www.sbu.se/sv/publikationer/SBU-utvarderar/arbetsmiljons-betydelse-for-symtom-pa-depression-och-utmattningssyndrom/>

Exempel, individ (arbetsgrupp)

Tidiga signaler – psykisk ohälsa

- Tidiga signaler
 - Mycket övertid, kommer inte på fikaraster, beskriver sömnbesvär, tvivlar på sin kompetens etc
- Samtal – problemdefinition – åtgärd – uppföljning
- Stigma?

PIA-studien

Prevention av sjukfrånvaro

Studiegrupp: Anställda med stressproblematik eller psykisk ohälsa

Insats: Problemlösningbaserad insats

Jämförelsegrupp: Sedvanlig insats

Utfall: Sjukfrånvaro, psykisk ohälsa, arbetsprestation mm

Upplägg: Klusterrandomiserad studie. 1-års uppföljning.

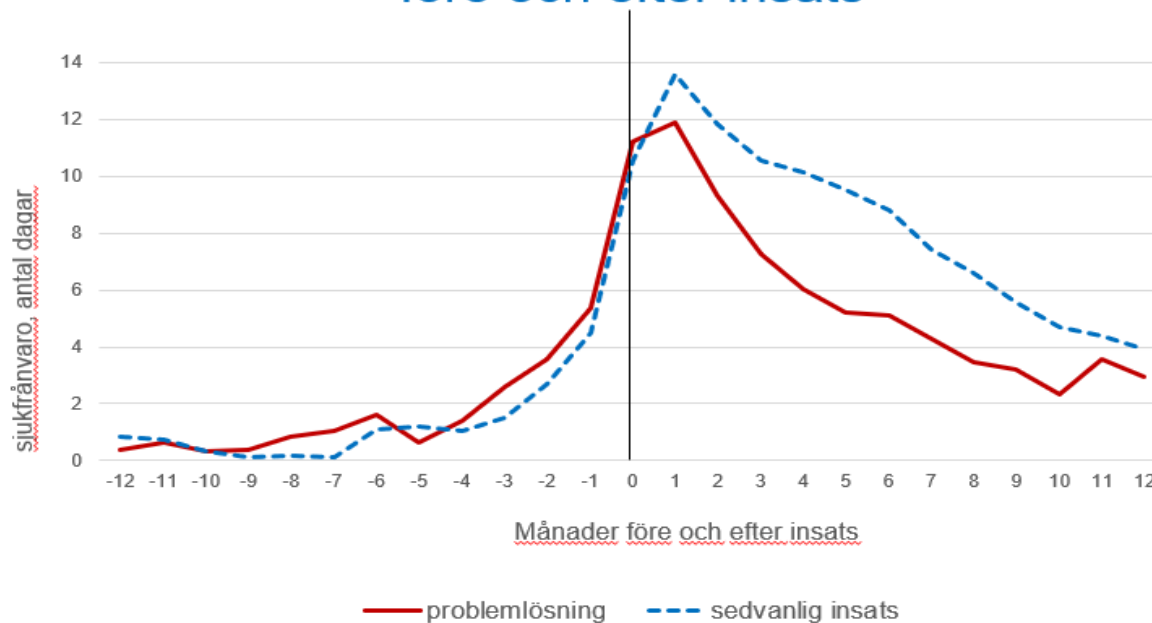
Baseras på

- Arbetsplatsdialog för arbetsåtergång (ADA)
- Participativ metod
- Problemlösningsbaserad metod

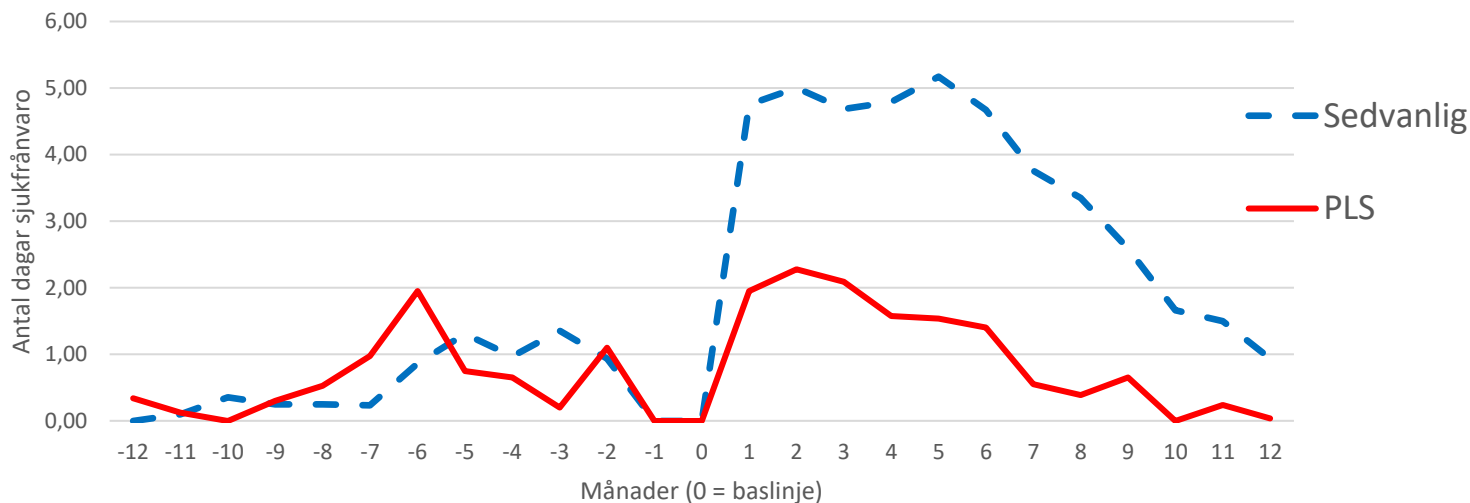
Karlson B et al. Return to work... BMC Public Health. 2010;10:301.
Van Oostrom SH et al A participatory workplace intervention... J Occup Rehabil. 2009;19(2):212-22.
Nezu AM, et al. Problem-Solving Therapy. 2013.

Sjukfrånvaro före och efter insats

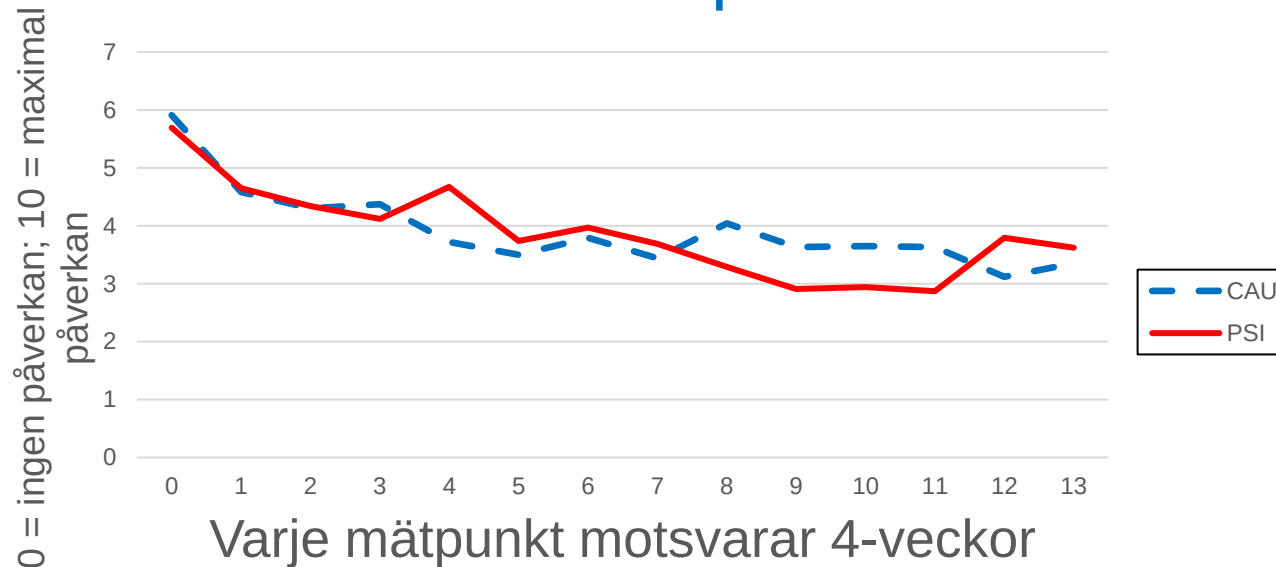

Sjukfrånvaro under uppföljningsperioden

Ingen sjukskrivning vid studiestart

Påverkan på arbetsprestation vid hälsoproblem

Lästips

- **Främjandefaktorer**

Kortversion kunskapsöversikt,

<https://forte.se/publikation/psyisk-ohalsa-arbetsliv-och-sjukfranvaro/>

Den goda arbetsmiljön och dess indikatorer (AV Rapport 2012:7

<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/kunskapssammanstallningar/den-goda-arbetsmiljon-och-dess-indikatorer-kunskapssammanstallningar-rap-2012-7.pdf?hl=friskfaktorer>

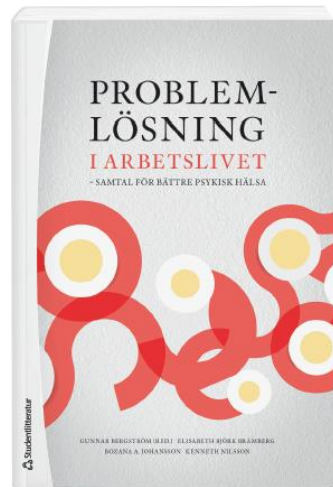
- **Förebyggande och rehabiliterande**

Länk till rapport "riktlinjer vid psykisk ohälsa på arbetsplatsen"

<https://mynak.se/publikationer/riktlinjer-vid-psyisk-ohalsa-pa-arbetsplatsen/>

Bok:

Problemlösning i arbetslivet – samtal för bättre psykisk hälsa. Bergström, G. (red.), Björk Brämberg E., Johansson, B.A., Nilsson, K., Studentlitteratur (2021). <https://www.studentlitteratur.se/kurslitteratur/psykologi/samtalsmetodik-och-handledning/problemlosning-i-arbetslivet>

Tack för att du deltog på dagens webinarium!

Nästa webinarium : 30 mars

Socialstyrelsen – tema: Försäkringsmedicin

Ta del av fler filmer och annan dokumentation från
våra seminarier på: afaforsakring.se/seminarier

